

LEVICKÁ Jana a kolektív

ENVIRONMENTÁLNE ASPEKTY SOCIÁLNEJ PRÁCE

Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2025

Recenzovaná publikácia je členená do piatich rovnocenných kapitol a je výstupom z projektu *APVV-20-0094 Environmentálna spravodlivosť v kontexte sociálnej práce* ako učebnica podporujúca systematické vzdelávanie študentov.

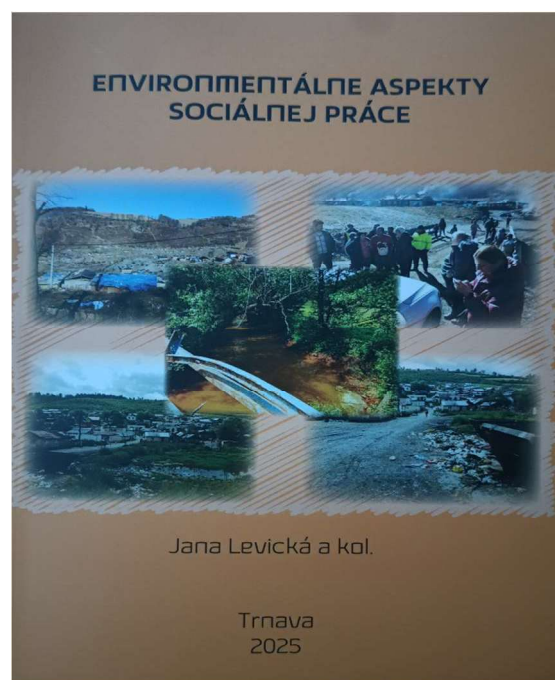
Publikácia je graficky aj obsahovo prehľadná a má logickú štruktúru nadväzností parciálnych tém od základného teoretického ukotvenia, cez národný a nadnárodný charakter environmentálnych aspektov v geopolitickom zriadení EÚ; ďalej poskytuje rozvíjajúce poznatky konkretizované v podmienkach verejnej správy Slovenskej republiky; až ku samotnej environmentálnej sociálnej práci; končiac významnou podkategóriou o trvalo udržateľnom rozvoji.

“Kríza životného prostredia a jej dopady” sú rozpracované Beátou Balogovou v siedmych podkapitolách ako základné terminologické a súvislosti popisujúce penzum poznatkov. Za dôležitú možno označiť siedmu podkapitolu “*Environmentálna spravodlivosť a ekologické občianstvo*”, kde okrem iného popisuje dynamické vzťahy medzi spoločnosťami a komunitami prostredníctvom pojmu sociálna licencia; a nevynecháva ani dôležitý pojem ekologickej stopy vplyvu ľudskej činnosti.

Druhá kapitola v texte od Michala Imroviča obsahovo zachytáva a rámkuje “*Environmentálne otázky v Európskej únii*” a rozvíja potrebu občianskej, národnej a následne i nadnárodnej environmentálnej zodpovednosti. Poskytuje náhľad na nástroje environmentálnej politiky; tematické porovnanie environmentálnych politík EÚ a Slovenska, pričom približuje vybrané a súvisiace programy a stratégie (Program LIFE, Parížsku dohodu o zmene klímy, Európsku zelenú dohodu, Ôsmy

environmentálny akčný program EÚ, Stratégiu environmentálnej politiky,

Slovenskej republiky do roku 2030 a REPowerEU: energetickú politiku v plánoch obnovy a odolnosti krajín EÚ.

Martin Daško zostavil tretiu kapitolu s názvom: “*Aktéri verejnej správy a proces tvorby verejnej politiky životného prostredia na Slovensku*” ako prehľad princípov, tvorby a implementácie nadnárodných environmentálnych politík v kontexte národných reálií, pričom nezabúda ani na dôležitosť evaluácie environmentálnych politík. Na konci kapitoly prezentuje formy vyjednávania a kooperáciu aktérov environmentálnych tém vo verejnej politike.

Primárne vhodným študijným materiálom pre študentky a študentov študijných programov sociálnej práce je štvrtá kapitola “*Environmentálna sociálna práca*” od autorky Jany Levickej. V akademickej logickosti predkladá najprv teoretické ukotvenie environmentálnej sociálnej práce a následne dopĺňa vybrané teoretické

koncepty ukotvené v ekologickom prístupe. Pre praxológiu sociálnej práce vyzdvihujeme najmä poznatky z ekofeministickej sociálnej práce; so spirituálnej a eko-spirituálnej sociálnej práce, pretože členky a členovia komunít trvalo udržateľného rozvoja alebo eko-sociálnych skupín môžu byť špecifickými klientkami a klientmi sociálnych pracovníčok a pracovníkov. Axiologicky dôležitá a významná je posledná podkapitola *‘Od ľudských práv k paradigme environmentálnej spravodlivosti’*, čím sa prepája naratív environmentality s optikou sociálnej práce.

“Sociálna práca a trvalo udržateľný rozvoj” je poslednou kapitolou vysokoškolskej učebnice. Text zostavil Peter Jusko a graficky prehľadne prezentuje a v skratke charakterizuje sedemnášť cieľov udržateľného rozvoja. Vymenované ciele vyplývajú z Agendy 2030, ktorá je v množine prieniku medzi environmentálnymi výzvami a environmentálnou sociálnou prácou. Pre študentky a študentov je to aktuálna informácia a pre študijný odbor sociálnej práce považujeme podkapitolu za prínosnú. Pokračujúce podkapitoly spracúvajú spomenuté ciele udržateľného rozvoja cez prizmu: ľudského kapitálu; ľudsko-

právneho rozmeru sociálnej práce; antidiskriminačného rozmeru sociálnej práce; sociálnu inklúziu a v neposlednom rade prostredníctvom významu empowermentu v sociálnej práci.

Praktickou pomôckou pre študentov ale aj laických čitateľov, ktorých téma environmentálnej sociálnej práce zaujíma, sú otázky a úlohy na konci jednotlivých kapitol, umožňujúce lepšie uchopenie a fixáciu poznatkov z preštudovanej publikácie.

Za marginálne negatívum zo subjektívneho pohľadu možno označiť vizuál obálky, ktorá síce odzrkadľuje aktuálny stav životného prostredia a sociálneho prostredia rôznorodej variability sociálnych skupín, nedáva však veľa možností byť inšpirovaným ako by mohol vyzerat' ideál environmentálnej sociálnej práce potažme samotného životného prostredia. Neznižuje to však prínos, aktuálnosť témy a potrebnosť publikácie.

Mgr. Tina KATUŠČÁKOVÁ, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove